

COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ လာဖိသဉ် သးနဉ် 5-11 နဉ်အဂီၢ်

011822 KAREN

တၢ်ပာဆၢရဲၣ်ကျဲၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးကသံဉ်ကသီ (Food and Drug Administration)(FDA) ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ တၢ်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ လာဖိသဉ်သးနဉ် 5-11 နဉ် တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ကသံဉ်ဂံၢ် လာဖိသဉ် 5-11 နဉ်အဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ ပှၤဒိၣ် တၢ် ကသံဉ်ဂံၢ် သာပုတပုန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပှၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပှၤတဖၣ်အသိးန့ၣ်, ဖိသဉ်တဖၣ် လိၣ်တၢ်ဝဲ ကသံဉ်ဆဲးခံၣ်တၢ် လာအစၢ်စုၤ လီၤသး စ့ၤကတၢၢ် သးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သဉ်သဉ် မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်သံကၢ်တဖၣ် ဒီးတၢ်သးကဒိကဒါန့ၣ်လီၤ

တၢ်ဆၢတၢ် လာတၢ်ကဆဲးန့ၣ်ကသံဉ်ဒီသဒါလာဖိအဂီၢ်န့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်သးတၢ်တၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်, ကွဲးရဲၣ်လီၤတၢ်သံကၢ် ဒီး ကတၢၢ်သးတၢ်ဒီး ဆူၣ်ချ့ ပှၤတၢ်ထဲတၢ်ဖိ လာတၢ်န့ၣ်အိၣ်သတၢ်န့ၣ် ကဲဘျုးသ့န့ၣ်လီၤ. ဖိ သဉ်ကသံဉ်သရဲၣ်တဖၣ်, ပှၤဆါကသံဉ်တဖၣ် ဒီး ကွဲးနးသ့ၣ်တဖၣ် ဝဲဆၢနတၢ်သံကၢ်တဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မနုၤယိလၢ ဖိသဉ် 5-11 နဉ်တဖၣ် ကြးဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါလဲၣ်?

တၢ်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ -

- » ဒီသဒါစၢၤကွီၢ်န့ၣ်ဖိသ့တဘျီကံ COVID-19 ဘဲရး(၁) အဂီၢ်
- » ဝဲအမ့ၢ်ဘၣ်ကံ COVID-19 ဒၣ်လဲၣ်
- » ပှၤယာ်န့ၣ်ဖိလၢကွီၢ် ဒီးမၤစုၤလီၤဖိသဉ်တၢ်ကွီၢ်ထဲ အတၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖိသဉ်လၢအဆဲးဘၣ်ကံ သံဉ်ဒီသဒါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အတၢ်ဆါပနီၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် တလိၣ်အိၣ်လီၤဆိသး ဖဲအအိၣ်ဘူးဘၣ်ဒီး ပှၤလၢအဒီး န့ၣ်ဘၣ် COVID-19 တၢ်ဆါအခါဘၣ်
- » ဝဲစုၤလီၤတၢ်ရုၤလီၤ COVID-19 ဆူပှၤဂၤတဖၣ်

COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါတဖၣ် မၢ်ပှၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ ဖိသဉ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒါ?

Pfizer ကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ တၢ်ဆဲးန့ၣ်အိၣ်လၢ ပှၤဒိၣ်တၢ်ဒီး ဖိသဉ် 12 နဉ် ဒီးဆူအဖိခိၣ်တဖၣ် အဂၤလၢအကကွဲၢ်လံန့ၣ်လီၤ.

- » ဖဲတၢ်ဆဲးကွီၢ်ဆိ ဖိသဉ်အဂၤ 3000 အကျါန့ၣ်, တၢ်ယုထီၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ ပှၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ် ယိၣ် ဒီးတုၤလီၤတီၤလီၤ လာတၢ်ဒီသဒါ COVID-19 တၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကံတဖၣ် လာဖိသဉ် 5-11 နဉ်တဖၣ်အကျါန့ၣ် လီၤ.
- » ဖဲသးန့ၣ်ကရူၢ်အံၤအကျါန့ၣ် ကသံဉ်အတၢ်ဒိဘၣ်မၤဟူးနးနး တအိၣ်နီတမံၤဒီးဘၣ်. တၢ်တြီဆၢဒီးဒီသဒါတၢ်ဆါ လီၢ်ခါၣ်သး (Centers for Disease Control and Prevention) (CDC) ဒီး FDA အံၤ ကွီၢ်သမံသမိးကသံဉ်ဒီသဒါ ဘူး ဘူးတံၢ်တံၢ် ဒီးဟံးန့ၣ်ဂ့ၢ်ဝီထီၣ်ထီၣ်အံၤ ဘၣ်ဘးကသံဉ်အတၢ်ဒိဘၣ်မၤဟူး လာတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်တုၤအိၣ်တခါလၢ လၢန့ၣ်လီၤ.
- » ကသံဉ်ဂံၢ် 10 မဲၣ်ခြိၣ်ကရဲၣ် (ပှၤသးပှၤအဂီၢ် 30 မဲၣ်ခြိၣ်ကရဲၣ်) အံၤ တုၤ လီၤတီၤလီၤ လာဖိသဉ် 5-11 နဉ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- » ကသံဉ်ဒီသဒါလာဖိသဉ်တဖၣ်အဂီၢ်အံၤ တၢ်တၢ်ကွီၢ်သမံသမိးအိၣ် ဒီးဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအိၣ် ခိဖျိ FDA, CDD ဒီး Western ကီၢ်ခဲၣ် ပှၤခဲအုၣ်တၢ်ပှၤ ဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အတၢ်သမံသမိးကွီၢ် တၢ်ဖဲတၢ်မၤကရူၢ် (Western States Scientific Safety Review Workgroup) န့ၣ်လီၤ.

သးဖျါၣ်သလီၤသီးတၢ်ဆါ (သးဖျါၣ်သီးထီၣ်ၣ် အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢတကဲထီၣ်သးညီ န့ၣ်ဘၣ်ဆူၣ် မ့ၢ်တၢ်အိၣ်သးလၢအနး လၢအကဲထီၣ်တုၤသးဖဲပှၤဆဲးန့ၣ်တဖၣ် အကျါ (50,000 ဂၤအကျါ 1 ဂၤ) ဖဲတၢ်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ဝဲအခါ န့ၣ်လီၤ. ဖိသဉ် 5-11 နဉ် လၢအဆဲးကွီၢ်ဆိကသံဉ် အဂၤ 3,000 အံၤ တတုၢ်ဘၣ် သးဖျါၣ်သလီၤသီးတၢ်ဆါ ဖဲဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအခါ နီတဂၤဘၣ်ၣ် သးဖျါၣ်သလီၤသီးတၢ်ဆါအံၤ တၢ်မုၢ်လၢဟံးလၢ ကကဲထီၣ်သးစ့ၤဝဲ ဖဲဖိသဉ်ဆဲးလၢအဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါတဖၣ်ဝဲအကျါ မ့ၢ်လၢ ကသံဉ်ဂံၢ် စ့ၤဝဲအဆိန့ၣ်လီၤ.

ကသိပ်အတၢ်ဒိတၢ်မဟူးတဖၣ် မၢ်မန့လဲၣ်?

- » ကသိပ်အတၢ်ဒိတၢ်မဟူး ဖဲတၢ်ဆဲးကသိပ်ဒိသဒၢ တခါလၢလၢဝံအခါန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်ညီန့ၢ်တဖၣ် လၢနီၣ်ခိဒုအိၣ်ထီၣ် ဝံၣ်တြီဆၢန့ၣ်လီၤ.
- » လၢကသိပ်ဝံၣ် 10 မဲၣ်ခြံၣ်ဂရဲၣ် အဖီခိၣ်န့ၣ် ဖဲတၢ်ဆဲးကသိပ် ခံဖျၢၣ်တဖျၢၣ်ဝံၣ်အလီၢ်ခံ ကသိပ်တၢ်ဒိတၢ်မဟူး ဒ်အမ့ၢ် တၢ်လိၤကီၢ်, တၢ်ဂီၢ်ကီၢ် ကဲထီၣ်သးစ့ၤန့ၢ် ဖိသ့ၣ်လၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- » ကသိပ်အတၢ်ဒိတၢ်မဟူးညီန့ၢ် လၢဖိသ့ၣ် 5-11 နံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ စုဒုၣ်ဆါ, ထီၣ်ဝီၤ မ့တမ့ၢ်ညးထီၣ်, တၢ်ဘဲးသး, ခိၣ်သ့ၣ်ပံဆါ, ယုၢ်ည့ၣ်ဆါ, တၢ်ဂီၢ်ကီၢ်, တၢ်လိၤကီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သးကလၢ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါပနီၣ်အါတက့ၢ်န့ၣ် ကလိၤမၢ်ကီၢ် ဖဲစ့ၤသီဝံၣ်အလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.
- » ဝံၣ်အံၤ ညီန့ၢ်တကဲထီၣ်အသးဘၣ်, တၢ်ဆၢၣ် ပုၤတန့ၤအဒိၣ်ဒီး ကသိပ်ဒိသဒၢတဘၣ်လီၤသးဒီး သ့ၣ်ထံလၢအနးဝဲတမံၤမံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤဒ်န့ၣ်တဖၣ် ကြားဒီးန့ၢ် ဆူၣ်ချ့ တၢ်ကွၢ်ထွဲတဘျီပီၤလီၤ.

COVID-19 ကသိပ်ဒိသဒၢ -

- » ကသိပ်အံၤအပူၤ တပၣ်ဃုၢ် ဒီး ခိၣ်ရိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါဃာ်တၢ် ဒီးဟ့ၣ်န့ၢ် COVID-19 တၢ်ဆါတသ့ဘၣ်.
- » တဆီတလဲ န DNA မ့တမ့ၢ် တၢ်လိၤစၢၤလိၤသ့ၣ်ပီးလိတဖၣ်ဘၣ် ဒီး တၢ်တပၢၤဃာ်အီၤ ဖဲ DNA အပူၤဘၣ်.
- » ဒီးတၢ်အံၤ တဒုးကဲထီၣ် တၢ်တူၢ်ဖိဘၣ်.
- » ဝံၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ကသိပ်ဒိသဒၢအံၤ ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢ တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါမၤလိ လၢစ့ၤန့ၣ်အတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

	ပုၤဒိၣ်တုၢ်နိၣ်ယုၤ (12+)	ဖိသ့ၣ် (5-11)
ကသိပ်ကံၢ်	30 မဲၣ်ခါပြီကရဲၣ်	10 မဲၣ်ခါပြီကရဲၣ်
ကသိပ်ဖျၢၣ်	2	2
ကသိပ် ၂ ဒီး ၂ ဖျၢၣ်တဖျၢၣ် အတၢ်ဘၣ်စၢၤ တၢ်ဆါကတၢ်	3 နိၣ်ဝံ	3 နိၣ်ဝံ

ဖဲတၢ်မၤကွၢ်ကတၢ်န့ၣ်, ဖိသ့ၣ်လၢ အဆဲးဘၣ် ကသိပ်ဝံၣ်စ့ၤအံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒၢဘဲး(စ) အပတၢ် လိပလီၤသးဒီး ပုၤလၢသးနံၣ်အိၣ် 16 နံၣ် တုၤ 25 နံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဆဲးကသိပ်ဒိသဒၢ ကသဖဲလဲၣ်?

- » ဖိသ့ၣ် COVID-19 ကသိပ်ဒိသဒၢတဖၣ်အံၤ တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤသ့ဖဲ တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ ဒ်အမ့ၢ် ကသိပ်ကျးတဖၣ်, ကသိပ်သရၣ် ဝဲၤဒေးတဖၣ်, ကွဲတဖၣ် ဒီးပုၤတဝၢကသိပ်ဒိသဒၢအကသိပ်ဒေးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- » နသမံၤသမိးကွၢ် သ့စ့ၢ်ကိးဖဲ -
 - » [Getvaccinated.oregon.gov](https://www.getvaccinated.oregon.gov)
 - » [Vaccines.gov](https://www.vaccines.gov)
 - » Multnomah ခိၣ်ထီၣ် ကွဲဖိဆူၣ်ချ့ လီၢ်ခၢၣ်သး - [multco.us/health/student-health](https://www.multco.us/health/student-health)
 - » နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်အါထီၣ် တၢ်မၤစၢၤန့ၣ် ကိး 2-1-1 (ပုၤကျိးထံတၢ်ဖိအိၣ်ဝဲ) တက့ၢ်